ΈΤΟΣ Ε'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1894 ΑΡΙΘ. 17

ΗΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ'ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα, καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων Ἀγγελίαι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους, προπληρωτέαι.

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ. δρ. 8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΑΡΦΕΙΑ Ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀριθ. 45—47. Οἰκία Τσαουσοπούλου.—ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: Ἐσωτερ. δρ. 8,—Ἐξωτερ. φρ. 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Δήλωσις.—Ἡ ἀνθρωπότης κατὰ τὸ 2000 ἔτος, ὑπὸ Φ. Π.—Περὶ μουσικῆς ὑπὸ Ν. Παγανᾶ. (συνέχεια κα τέλος) — Ἀναμνήσεις Αἰγύπτου, ἤτοι ἐπισκέψεις πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Φύσεως» καὶ οἱ ἐκεῖσε Ἕλληνες ὑπὸ ἐποψιν κοινωνικὴν, ἱστορικὴν καὶ ἐμπορικὴν (συνέχεια) ὑπὸ Φ. Πρίντεζη. —Τὸ Σάββατον ἢ ἡ νυκτερινὴ σύναξις τῶν μάγων, ὑπὸ Ἰω. Βιδάλη Μηλιώρη. —Ὀπῶραι. — Ἐλπίδες, ὑπὸ Ι. Γιαννούκου.—Στὴ σελήνη, ὑπὸ Γ Τρακάκη. — Αἰνίγματα.— Ἀλληλογραφία τῆς «Φύσεως».—Ἀγγελίαι κτλ.

Τὰ γραφεῖα τῆς «Φύσεως» μετεκομίσθησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ, ἀριθ. 45—47, οἰκία Τσαουσοπούλου.

Παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν τοὺς καθυστεροῦντας εἰσέτι τὴν συνδρομήν των τοῦ τρέχοντος ἔτους, ὅπως εὐαρεστούμενοι ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταύτην ἀμέσως διὰ ταχ. ἐπιταγῆς ἢ ἄλλου ἀσφαλοῦς μέσου καὶ τοῖς ἀνταποστείλωμεν τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ λαχείου των τῆς προσεχοῦς ἐκκυβεύσεως.

Η ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2000 ΕΤΟΣ

Ὁ κ. Berthelot, γάλλος ἀκαδημαϊκὸς καὶ διάσημος χημικὸς, κατὰ τὸ δεθὲν ἐσχάτως ἐν Παρισίοις συμπόσιον πρὸς τιμὴν τῆς προόδου τῆς χημείας, περισπούδαστον ἐξεφώνησε λόγον περὶ τῆς πιθανῆς τοῦ μέλλοντος ἀνθρωπότητος, συνῳδὰ τῇ προόδῳ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐξ οὗ χάριν περιεργείας ἀποσπῶμεν τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα χωρία.

«Τὸ μέλλον τῆς χημείας, εἶπεν, ἔσεται ἀναντιρρήτως ἀνώτερον τοῦ παρελθόντος, διότι δὲν ἀρκεῖ, ὅτι βαίνομεν πρὸς τὰ ἔμπροσθεν διὰ τῶν πραγμάτων, καθότι ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου βαδίζει πολὺ ταχύτερον αὐτῶν, ἡ δὲ ἐλπὶς ὠθεῖ ὁλονὲν τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐνέργειαν νεωτέρων ἀνακαλύψεων.

«Πολλάκις συνεζητήθη τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ πολλῶν, νῦν δ' ἐγὼ θὰ ἐπιχειρήσω μόνον νὰ φαντασθῶ αὐτὸ, οἷον ἡ ἐπιστήμη, ἰδίως ἡ καταπληκτικὴ πρόοδος τῆς χημείας προβλέπει αὐτὸ ἐν ἔτει 2000, ἀφοῦ αὕτη ἤδη εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμποσίου τούτου.

«Κατὰ τὴν ἐποχὴν λοιπὸν ἐκείνην δὲν θὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὸν κόσμον οὔτε γεωπόνοι, οὔτε ποιμένες, οὔτε γεωργοί, ἡ δὲ καλλιέργεια τῆς γῆς θὰ ἔχῃ ἐντελῶς καταργηθῆ διὰ τῆς χημικῆς χρήσεως· συνεπῶς δὲ, οὔτε ἀνθρακωρυχεῖα θὰ ὑπάρχωσι πλέον καὶ ὑπόγεια μηχανήματα. Ἡ καύσιμος ὕλη θὰ καταργηθῇ, ἔτι δὲ τὰ τελωνεῖα οἱ νόμοι, αἱ φυλακαί, οἱ πόλεμοι καὶ τὰ συναφῆ τοιαῦτα. Ἡ ἀεροβατικὴ ὁμοίως τέχνη θὰ τροποποιηθῇ, τὰ δὲ χημικὰ μέσα θὰ ἀντικαταστήσωσι τὰς ὀγκώδεις κινητηρίους δυνάμεις. Ἡ δ' ἀνακάλυψις τῆς πνευματικῆς οὕτως εἰπεῖν χημείας, μελλούσης νὰ μεταβάλῃ τὴν ἠθικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, θ' ἀνατρέψῃ ριζηδὸν τὴν ὑλικὴν φύσιν, ἧς αἱ κοινωνίαι μέχρι τοῦδε ποιοῦνται χρῆσιν.

«Τὰ προβλήματα ταῦτα θὰ κατορθωθῶσι ποτὲ νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἢ θὰ ἦναι τὸ ὄνειρον μόνον τοῦ παρόντος αἰῶνος; Τοῦτο θὰ πειραθῶ ν' ἀποδείξω ὑμῖν ἐν ὀλίγοις.

«Τὸ πρόβλημα ἔγκειται εἰς τὴν ἀνακάλυψιν πηγῶν ἐνεργείας ἀνεξαντλήτων, ἀνανεουμένων ἄνευ χειρονακτικῆς ἢ μηχανικῆς ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον τῇ βοηθείᾳ χημικῶν μέσων.

«Καὶ μήπως ὁ ἀτμὸς δὲν εἶναι χημικὴ ἐργασία, παραγόμενος διὰ τῆς καύσεως τοῦ ἄνθρακος, καὶ ὅστις ἀντικατέστησε τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀνθρωπίνης χειρός: Πλὴν ἡ καύσιμος αὕτη ὕλη βαθμηδὸν ἐξαντλεῖται, καὶ δέον νὰ εὑρεθῇ ἄλλο τι προχειρότερον καὶ μὴ ἐξαντλούμενον διὰ τὴν παραγωγὴν χημικῶς τοῦ ἀτμοῦ, ἤτοι νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου, ὡς καὶ ἡ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς γῆς ὑπάρχουσα τοιαύτη· αἱ δὲ διηνεκεῖς πρόοδοι τῆς ἐπιστήμης πολλὰς περὶ τούτου δίδουσιν ἡμῖν ἐλπίδας. Ἐλπίζεται ὅτι ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς μέχρι τρισχιλίων καὶ τετρακισχιλίων μέτρων θὰ εὑρεθῇ θερμότης ἱκανὴ νὰ χρησιμοποιηθῇ, τὸ δὲ ὕδωρ ὅπερ εὑρίσκεται ἐκεῖ, ἀνερχόμενον εἰς θερμοκρασίαν ὑψηλὴν, δύναται ν' ἀναπτύσσῃ πίεσιν ἱκανὴν πρὸς κίνησιν πάσης οἱασδήποτε μηχανῆς.

«Ἐν τῷ βάθει τούτῳ ἡ μέλλουσα ἐπιστήμη θ' ἀποκτήσῃ πηγὴν θερμοηλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀνεξαντλήτου καὶ διαρ-

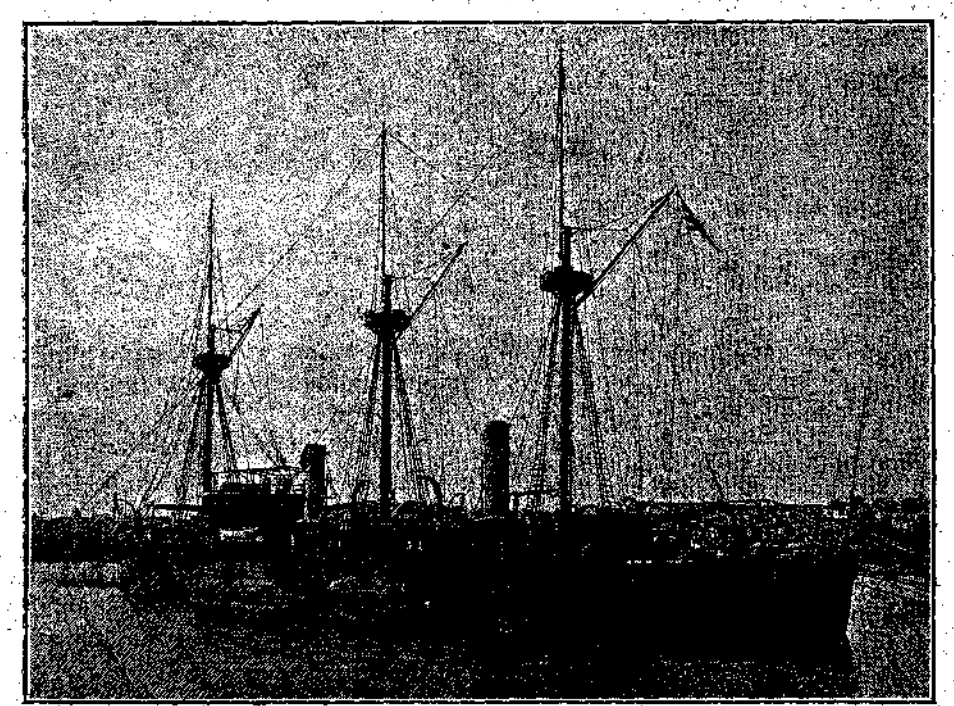

Τὸ θωρηκτὸν Ὕδρα.

κῶς ἀνανεουμένης, ἡ δὲ δύναμις αὕτη θὰ εὑρίσκεται ἀπαντ-αχοῦ τῆς γῆς καὶ τίς οἶδε ὁποῖα καταπληκτικὰ ἀποτελέ-σματα δὲν μᾶς ἐπιφυλάσσει αὕτη.

«Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν χημείαν.

«Ἡ θερμογόνος ἡ ἠλεκτρικὴ πηγὴ αὕτη ἐνεργείας δὲν εἶναι ἄλλη ἢ αὐτὴ αὕτη ἡ πηγὴ χημικῆς ἐνεργείας, οὕτως δ' ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἡ κατασκευὴ τῶν χημικῶν προϊόντων ἀπάντων καθίσταται εὐχερὴς καὶ οἰκονομικὴ ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ σημείῳ τῆς ἡμετέρας σφαίρας.

«Οὕτω ἐλπίζεται ἐπιστημονικῶς ὅτι θὰ λυθῇ τὸ μέγιστον τῶν εἰς τὴν χημείαν ἀναγομένων προβλημάτων, ἤτοι τῆς κατασκευῆς θρεπτικῶν οὐσιῶν, τῶν συστατικῶν αὐτῶν παραλαμβανομένων ἀπὸ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, τοῦ ὑδρογόνου καὶ τοῦ ὀξυγόνου λαμβανομένων καὶ τούτων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, τοῦ ἀζώτου παρεχομένου ἀπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας. Τουτέστιν ὅ,τι πράττουσι τὰ φυτά, τρεφόμενα χημικῶς, θὰ πράξῃ εἰς τὸ μέλλον ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς δυνάμεως τῆς χημικῆς συνθέσεως.

«Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος θὰ παραλαμβάνῃ μεθ' ἑαυτοῦ θήκην ἀζωτούχων ὑλῶν, λιπαρῶν οὐσιῶν, μικρῶν τεμαχίων ἀμύλου, φιαλίδιον ἀρωματικῶν ἡδυσμάμων, κτλ. κατεσκευασμένα πάντα οἰκονομικῶς, δι' ὧν θὰ συντηρῆται ἀντὶ τῶν ἐν χρήσει νῦν πολυδαπάνων, βλαβερῶν καὶ ἀνοικονομήτων τροφῶν.

«Τότε ἡ χημεία θὰ ἔχῃ ἐπιτελέσῃ σπουδαίαν μετατροπὴν τοῦ παντὸς καὶ πρόοδον, ὧν τὴν ἔκτασιν καὶ τ' ἀποτελέσματα δὲν δύναταί τις ἀπὸ τοῦδε νὰ προϋπολογήσῃ.

«Ἡ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ἀμπελώνων, λειμώνων καὶ κτηνῶν ἐργασία θὰ μεταβληθῇ συστηματικῶς, ὁ δὲ ἄνθρωπος θὰ γίνῃ γλυκύτερος καὶ ἠθικότερος, διότι θὰ παύσῃ ζῶν ἐν σφαγαῖς καὶ καταστροφαῖς πλασμάτων ζώντων. Δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον διαφορὰ μεταξὺ εὐφόρων καὶ ἀφόρων χωρῶν, αἱ δὲ ἀμμώδεις ἐκτάσεις ἴσως χρησιμοποιηθῶσι πρὸς ἄλλους σκοπούς.

«Οὕτως ἡ γῆ θὰ μεταβληθῇ εἰς εὐρὺν κῆπον, διατρεφόμενον χημικῶς ἐξ ὑπογείου θερμότητος ἡ συστατικῶν αὐτῆς καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ ἡ ἀνθρωπότης θὰ ζῇ ἐπ' αὐτῆς ἐν ἀφθονίᾳ καὶ χαρμονῇ, ἐργαζομένη πλέον οὐχὶ διὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ πνευματικὴν καὶ ἠθικήν, ὑπὲρ ἧς ὁ προορισμός της κόπτεται».

Φ. Π.

ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγούμενον φύλλον)

Ταῦτα ἐν συντόμῳ περὶ τῶν ἀτελειῶν τοῦ μονοχόρδου. Ἐκ τῶν ὀλίγων δὲ τούτων πᾶς τις ἐνοεῖ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐν ἀρχῇ ἐλέγομεν, ὅτι «ἡ διαίρεσις τῶν τονιαίων διαστημάτων τῆς κλίμακος, κατὰ τὴν Πειραματικὴν Φυσικήν, δὲν ἔχει ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα, διότι βασίζεται ἐπὶ σαθρῶν βάσεων». Ἐν γένει ὅλον τὸν περιεχόμενον τοῦ κεφαλαίου τῆς Π. Φυσικῆς περιορίζεται εἰς τὸ ν' ἀποδείξῃ ἡμᾶς, εἰς ποῖα κλάσματα τῆς χορδῆς δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν μόνον τοὺς φυσικοὺς (Naturale) φθόγγους τῆς μουσικῆς κλίμακος, χωρὶς νὰ μᾶς ὑποδείξῃ καὶ εἰς ποῖα κλάσματα τῆς χορδῆς θ' ἀπαντήσωμεν τὰς ὑφέσεις καὶ διέσεις (Dieze Bemole), πρᾶγμα ὅπερ ἐὰν ἐγένετο, οὐαφεύκτως ἤθελε δείξῃ τρανότατα τὸ ἀνώμαλον καὶ ἀκανόνιστον τῆς ἀνωτέρω διατυπωθείσης διαιρέσεως τῶν φυσικῶν φθόγγων.

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ περὶ μουσικῆς πονήματι, ὑπάρχει ἡ κατὰ τὰς ἡμετέρας μελέτας καὶ πειράματα ὀρθὴ καὶ κανονικὴ διαίρεσις τῆς φυσικῆς μουσικῆς κλίμακος· ἡμεῖς ἐν τῇ ὑποδιαιρέσει τῆς Ἀντιφωνίας εἰς τονιαῖα διαστήματα τῶν τε φυσικῶν καὶ τῶν ὑφεσοδιέσεων ἐμμελῶν φθόγγων, οὔτε μονόχορδα, οὔτε ἐξησκημένα ὦτα, οὔτε καὶ χορδὰς εἰσέτι ἀλλ' ἁπλούστατόν τινα ὑπολογισμὸν μετεχειρίσθημεν διὰ τοῦ ὁποίου κατ' εὐθεῖαν σχηματίζονται ταῦτα ἐπιστημονικῶς ἀκριβέστατα· πρόκειται Π. Χ. νὰ διαιρεθῇ ἡ ἀντιφωνία εἰς ἓξ τόνους, διότι ἀπὸ τόσους τόνους ἀπαρτίζεται, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη. Ἰδοὺ ὁ ἐν λόγῳ ὑπολογισμός.

Λαμβάνομεν Ταμπούρι ἢ Κιθάραν ἄνευ οὐδεμιᾶς χορδῆς· εἶτα λαμβάνομεν τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως τῶν δύο ἐπὶ τοῦ ὀργάνου εὑρισκομένων ὑπαγωγέων, δηλ. τὸν ἐπὶ τῆς σκάφης καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ· ὑποτεθείσθω δὲ καὶ αὖθις ὅτι ἡ ἀπόστασις τῶν δύο τούτων ὑπαγωγέων εἶνε 912· λαμβάνομεν τὸ ἥμισυ αὐτῶν μῆκος, ὅπερ εἶνε 456 τὴν πρώτην δηλαδὴ ἀντιφωνίαν, καὶ ὅπερ διαιροῦμεν εἰς 57 ἴσα μέρη· τούτου γινομένου, ὁ πρῶτος τόνος εὑρεθήσεται εἰς τὰ $\frac{12}{57}$, ὁ β'. εἰς τὰ $\frac{11}{57}$, ὁ γ'. εἰς τ $\frac{\grave{\alpha}10}{57}$ ὁ δ'. εἰς τὰ $\frac{9}{57}$, ὁ ε'. εἰς τὰ $\frac{8}{57}$, καὶ ὁ ϛ'. εἰς τὰ ἐπίλοιπ$^{\alpha}$ $\frac{7}{57}$, (α) ἤτοι, ἐάν, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως τῶν ἐπὶ τοῦ Ταμπουρίου δύο ὑπαγωγέων εἶνε 912, τὸ ἥμισυ βεβαίως εἶνε 456 οὕτινος λαμβάνομεν τὰ $\frac{12}{57}$ διὰ νὰ εὕρωμεν τὸ τονιαῖον διάστημα τοῦ πρώτου τόνου καὶ ἐπειδὴ τὸ $\frac{1}{57}$ εἶνε 8 ἄρα τὰ $\frac{12}{57}$ θὰ εἶνε $12 \times 8 = 96$, δηλ. τὸ τονιαῖον διάστημα τοῦ πρώτου τόνου· τὰ $\frac{11}{57}$, ἤτοι $11 \times 8 = 88$, τὸ τοῦ δευτέρου· τὰ $\frac{10}{57}$, ἤτοι 80, τὸ τοῦ τρίτου· τὰ $\frac{9}{57}$, ἤτοι 72, τὸ τοῦ τετάρτου· τὰ $\frac{8}{57}$, ἤτοι 64, τὸ τοῦ πέμπτου καὶ τὰ $\frac{7}{57}$, ἤτοι 56, τὸ διάστημα τοῦ ἕκτου τόνου.

Ὅθεν πρὸς διαίρεσιν τῶν ἓξ τόνων τῆς ἀντιφωνίας κατὰ τὸν τρόπον ἡμῶν τοῦτον, βασιζόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ 912 μήκους τῆς ἀποστάσεως τῶν δύο διαλειφθέντων ὑπαγωγέων ἔχομεν τὸν ἑξῆς πίνακα 96, 88, 80, 72, 64, 56. Καὶ ταῦτα τὰ ἀποτελέσματα πρὸς εὕρεσιν τῶν ἓξ τόνων τῆς ἀντιφωνίας ἐπὶ ἐγχόρδου μουσικοῦ ὀργάνου, οἱουδήποτε μήκους ἔχοντος κατὰ τὴν ἡμετέραν μέθοδον. Ἤδη δὲ ὑποδείξωμεν καὶ ὁποῖος τις ὁ τρόπος τῆς τῶν τόνων διαιρέσεως εἰς ἡμιτόνια. Ἡ εἰς ἡμιτόνια διαίρεσις τῶν τόνων ἔχει ἓν καὶ μόνον θεμελιῶδες στοιχεῖον, ἐφ' οὗ καὶ βασίζεται ἡ ἀσφαλεστάτη, ἀκριβεστάτη καὶ ἀληθεστάτη ἐπιστημονικὴ ἐπιτυχία αὐτῆς· τοῦτο δὲ εἶναι ἡ μεταξὺ τῶν τόνων ἐνυπάρχουσα «σταθερὰ διαφορά», ἥτις, ὡς ἀνωτέρω φαίνεται, εἶνε ὁ ἀριθμὸς 8· τὴν διαφορὰν ταύτην διαιροῦμεν εἰς 4 ἴσα μέρη καὶ λαμβάνομεν τὸ ἓν τέταρτον αὐτῆς, ὅπερ εἶνε ἡ μεταξὺ τῶν ἡμιτονίων «σταθερὰ διαφορά», ἤτοι ὁ ἀριθμὸς 2. Προκειμένου δὲ νὰ διαιρέσωμεν τὸν πρῶτον τόνον (96) εἰς δύο ἡμιτόνια, οὐδὲν ἄλλο πράττομεν ἢ εἰς μὲν τὸ πρῶτον ἡμιτόνιον νὰ δώσωμεν 49, εἰς δὲ τὸ δεύτερον 47, ἅτινα 49 + 47 = 96· ἐξακολουθητικῶς λοιπὸν ἐλαττοῦντες ἀνὰ 2 (τὴν σταθερὰν δηλ. διαφορὰν τῶν ἡμιτονίων) εὑρίσκομεν διὰ τὸ γ'. ἡμιτόνιον 45, διὰ τὸ δ'. 43, διὰ τὸ ε'. 41, διὰ τὸ ϛ'. 39, διὰ τὸ ζ'. 37, διὰ τὸ η'. 35, διὰ τὸ θ'. 33, διὰ τὸ ι'. 31, διὰ ια'. 29, καὶ διὰ τὸ ιβ' 27. Προκειμένου δὲ

(α) Σημειωταῖον δὲ ὅτι ἡ διαίρεσις αὕτη δηλ. τὰ $\frac{12}{57}$ $\frac{11}{57}$ $\frac{10}{57}$ $\frac{9}{57}$ $\frac{8}{57}$ $\frac{7}{57}$ φανερώνει τὰ μεταξὺ τῶν τόνων μήκη διὰ τοῦτο τὰ $\frac{11}{57}$ λαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν των ἐκεῖθεν ὅπου τελειώνωσι τὰ $\frac{12}{57}$, οὕτω δὲ καὶ τὰ $\frac{10}{57}$ ἐκεῖθεν ὅπου τελειώνωσι τὰ $\frac{11}{57}$ καὶ οὕτω καθεξῆς.

καὶ περὶ διαιρέσεως τῶν ἡμιτονίων εἰς τέταρτα τοῦ τόνου, λαμβάνομεν καὶ αὖθις τὸ ἓν τέταρτον τῆς μεταξὺ τῶν ἡμιτονίων «σταθερᾶς διαφορᾶς», ὅπερ εἶνε $0\frac{1}{2}$ (ἤτοι τὴν τῶν μεταξὺ τετάρτων «σταθερὰν διαφορὰν» καὶ ἐξακολουθητικῶς ἐλαττοῦμεν ἀνὰ $0,\frac{1}{2}$ ἤτοι οὐτοτρόπως διαιρούμενον τὸ πρῶτον ἡμιτόνιον (49) εὑρίσκομεν τὸ μὲν α'. τέταρτον 24, $\frac{3}{4}$ τὸ δὲ β'. $24\frac{1}{4}$, οὕτω δὲ τὸ γ'. θὰ εἶνε $23,\frac{3}{4}$ τὸ δ'. $24,\frac{1}{4}$ καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρι τοῦ κδ'. τετάρτου τοῦ τόνου· προκειμένου δὲ περὶ διαιρέσεως καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ὀργάνου δευτέρας Ἀντιφωνίας, οὐδὲν ἄλλο πράττομεν ἢ νὰ λάβωμεν τὰ ἥμισυ ἀκριβῶς τονιαῖα διαστήματα τῆς πρώτης καὶ νὰ θέσωμεν αὐτά, ὡς ὁλόκληρα ἐπὶ τῆς δευτέρας καὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ, διότι ὅταν ἡ πρώτη ἀπαρτίζηται ἐκ 456 ἀφεύκτως ἡ δευτέρα θ' ἀπαρτίζηται ἐκ 228, ἤτοι τὸ ἥμισυ ἀκριβῶς τῆς πρώτης, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Πάντων τούτων γενομένων, θέτομεν πλέον τὴν χορδὴν ἐπὶ τοῦ οὕτω διῃρημένου ἐγχόρδου ὀργάνου, οὕτινος τὴν τοιαύτην διαίρεσιν μετὰ θάρρους κηρύττομεν ὡς οὖσαν τὸ «ἀλφάβητον» τῆς καθόλου μουσικῆς· διότι δι' αὐτῆς τῆς διαιρέσεως δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἁπάσας τὰς ἐν τῇ καθόλου μουσικῇ ὑπαρχούσας διατονικάς, χρωματικὰς καὶ ἐναρμονίους αὐθεντικάς τε καὶ πλαγίας (χρόας) κλίμακας ἀκριβέστατα καὶ κανονιτότατα, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν πιστῶς καὶ ἀκριβῶς, ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ὀργάνου, πᾶσαν μελῳδίαν προερχομένην ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τῆς γῆς!

Αἱ ἀνωτέρω ὑποδειχθεῖσαι ἀτέλειαι τῆς διαιρέσεως τῶν τονιαίων διαστημάτων ὄχι μόνον ἐπέφερον τὴν παρ' ἡμῖν ὁλοσχερῆ ἄγνοιαν τῆς ὀργανοποιΐας, ὄχι μόνον ἐγένοντο αἰτία ν' ἀπολέσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν δημώδεις μελῳδίας καὶ παρὰ τὴν θέλησίν μας νὰ προσκολληθῶμεν εἰς τὰς ξένας, ὄχι μόνον νὰ μισήσωμεν καὶ καὶ αὐτὸ τὸ ἀπὸ ΙΘ'. αἰώνων καθιερωθὲν ἱερὸν ἡμῶν κειμήλιον, τὴν βυζαντινὴν λεγομένην ἐκκλησιαστικὴν ψαλμῳδίαν καὶ ἐπιμόνως νὰ ζητῶμεν τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ χείριστον πάντων νὰ καταντήσῃ ἡ παρ' ἡμῖν θεωρία τῆς μουσικῆς τὸ φόβητρον πάντων ἡμῶν, θεωρούντων ταύτην ὡς ὅλως ἄλυτον ζήτημα, ὡς ὅρος μέγα καὶ ἄβατον, περὶ ὧν ἐπιφυλαττόμεθα προσεχῶς λεπτομερέστερον ν' ἀποδείξωμεν, καὶ δικαίως, διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ μαθητὴς τελειόφοιτος τῶν ἡμετέρων γυμνασίων ἢ καὶ αὐτὸς ὁ διδάσκων καθηγητὴς τῶν φυσικομαθηματικῶν ὅστις τὸ ἐν τῇ Πειραματικῇ Φυσικῇ περὶ μουσικῆς κεφάλαιον νὰ δύναται να ἐννοήσῃ καὶ νὰ διδάξῃ πειραματικῶς καὶ καταληπτῶς.

Περατοῦντες τὴν παροῦσαν διατριβὴν δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ἐκφράσωμεν εὐχαριστίας εἰς τὴν ἀξιότιμον Διεύθυνσιν τῆς «Φύσεως» διὰ τὴν φιλοξενίαν, ἧς ἔτυχεν ἡ ἡμετέρα διατριβὴ ἐν τῷ ἀξιολόγῳ φύλλῳ αὐτῆς καὶ νὰ παρακαλέσωμεν συγχρόνως Αὐτὴν ὅπως ὑπενθυμίσῃ τοῖς εἰδικοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ζητήματα μουσικοῖς καὶ φυσικομαθηματικοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς, ὅτι ἡ σύνταξις τῆς «Φύσεως» ἄσμενος παρέχει φιλόξενον χῶρον εἰς τοὺς θέλοντας νὰ γράψωσι τί πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἐθνικωτάτου καὶ λίαν ἐθνοφελοῦς Μουσικοῦ ζητήματος.

Μιτυλήνη, Αὔγουστος. **Ν. Παγανᾶς**

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

ΗΤΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΗΣ «ΦΥΣΕΩΣ»

καὶ οἱ ἐκεῖσε Ἕλληνες ὑπὸ ἔποψιν κοινωνικὴν ἱστορικὴν καὶ ἐμπορικήν.

(Συνέχεια· ἴδε προηγ. φύλλον).

Μετὰ ἡμισείας ὥρας πορείαν ἐν μέσῳ δενδροφύτου ὁδοῦ παραπλεύρως τοῦ Νείλου καὶ εὐαρέστων τοπείων ἀφικνούμεθα πρὸ τοῦ κήπου τοῦ μουσείου τῆς Γκίζης καὶ μετ' ὀλίγον εἰσερχόμεθα ἐντὸς μεγάλου προαυλίου καὶ σταματῶμεν ἐνώπιον μεγάλου κτιρίου, οὐδὲν τὸ ἀξιοθαύμαστον καὶ περίεργον προλέγοντος. Καὶ μολαταῦτα, ἐκεῖ μέσα ἀφῆκα τὰς μεγαλειτέρας μου ἐντυπώσεις, ἐκεῖ μέσα ἐθαύμασα τὴν ἱστορίαν τῆς ἐξελίξεως τοῦ κόσμου, ἐκεῖ μέσα ἐκράτησα μόνον τὴν ἀναπνοήν μου ἐν μετεώρῳ, ὅπως μὴ διακόψω τὴν συνέχειαν τῶν σκέψεών μου, δι' ὅ,τι ἔβλεπον. Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸ μουσεῖον ἐκεῖνο, ἵνα μὴ ἁμαρτήσῃ καὶ βεβηλώσῃ τὸ ἔργον τοῦ δημιουργοῦ, ὀφείλει πρὶν ἢ εἰσέλθῃ ἐντὸς ν' ἀποκαλυφθῇ εὐλαβῶς, νὰ ἐπικαλεσθῇ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἀντιλήψεως καὶ τῆς διαυγείας τοῦ πνεύματός του καὶ νὰ εἰσέλθῃ, ὡς νὰ εἰσήρχετο εἰς τὸν παράδεισον τοῦ παρελθόντος κόσμου, εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ δημιουργοῦ, ἔνθα ἐξυφαίνεται ὁ βίος ὁ ὑλικὸς καὶ ὁ βίος ὁ πνευματικός. Τί θέλετε νὰ κοπιᾶτε τὸν νοῦν καὶ τὸ σῶμα, ἀναγινώσκοντες τοὺς ὀγκώδεις τόμους τῆς γενικῆς ἱστορίας, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θεολογίας, τῆς γεωλογίας καὶ τῆς κοσμογονίας, χωρὶς νὰ δύνασθε νὰ διδάξητε ἑαυτὸν πλεῖω τῶν ὅσων ἴδετε καὶ ἠκούσατε: Πηγαίνετε ἐκεῖ καὶ κλίνατε τὴν κεφαλὴν σας πρὸ τῆς ὁρατῆς ἱστορίας, πρὸ τῆς βίβλου τῆς ἀνθρωπότητος. Ναί, τὸ μουσεῖον τῆς Γκίζης εἶναι ἡ βίβλος τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶπον, ὅταν ἐξερχόμενος ἐναπέθετον τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου.

Κατερχόμενος τῆς ἀμάξης ἐντὸς τοῦ προαυλίου, ἐν μέσῳ αὐτοῦ βλέπω τάφον σεμνὸν καὶ ἀξιοπρεπῆ.

— Εἶναι τὸ μνημεῖον τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ μουσείου, γάλλου τὸ γένος, ὃν ἔθαψαν ἐνταῦθα κατ' ἐντολήν του, μοὶ λέγει ὁ σύνοδός μου.

Ἐρρίγησα, διότι ἀνεμνήσθην, ὅτι μόνον μνημεῖα, ἐρείπια καὶ λείψανα θὰ ἔβλεπον ἐκεῖ.

— Καλῶς ἀπήντησα.

— Ἡ οἰκοδομὴ αὕτη, μοὶ προσθέτει τότε, ἐγένετο διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀνάκτορον τοῦ ἀντιβασιλέως Ἰσμαήλ. ἀλλὰ μὴ κρίνετε τοῦτο ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς του ἀπόψεως, διότι ἐντὸς ὑπάρχει ὅ,τι τέλειον δύναται νὰ ἐπιδείξῃ ἡ ἀρχιτεκτονική, ζωγραφικὴ καὶ καλλιτεχνία. Κάλλος, πλοῦτος καὶ δόξα ἦσαν τ' ἀπαρτίζοντα τὸ τέως ἀνάκτορον τοῦτο τοῦ Ἰσμαήλ, ὅστις διῆλθε τὸν καλλίτερον χρόνον τῆς ζωῆς του ἐνταῦθα, καὶ νῦν εἶναι ἐνδιαίτημα τῶν λειψάνων τοῦ κόσμου.

— Ὁποῖα εἰρωνεία καὶ παλιντροπία τῆς Φύσεως! εἶπον.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Ἀβραμίδης, ἐδῶ κατέλυε τὰς γλυκείας του ἡμέρας ὁ Ἰσμαήλ, καὶ ἐκεῖ μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ὡραῖον, κατάφυτον καὶ ἐκτεταμένον κῆπον, ὡς βλέπετε, διεσκέδαζε μὲ τὰς 300 του ὡραίας πάσης φυλῆς καὶ τάξεως γυναῖκας, καὶ εἰς ἅπαντα αὐτὸν τὸν ἀπαίσιον τόπον περικλείεται ἤδη ὁ βωμὸς τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου.

Ἔφριξα.

— Ἀνέλθωμεν, εἶπον.

Ἀνερχόμεθα ὀλίγας βαθμίδας καὶ εἰσερχόμεθα ἐντὸς προδρόμου, ἔνθα ἄραβες μᾶς ἀφαιροῦσι τὰς ῥάβδους μας.

— Ὡραῖα, εἶπον, μάλιστα, ἰδού.

Ἕτεροι μᾶς προτείνουσι βιβλία, ὁδηγοὺς τοῦ Μουσείου.

— Ὄχι, προσέθηκα, δὲν ἤλθομεν διὰ ν' ἀναγνώσωμεν, ἀλλὰ νὰ ἴδωμεν.

Ἐπληρώσαμεν ἥμισυ φράγκον ὡς δικαίωμα εἰσόδου καὶ εἰσήλθομεν ἐντὸς μεγάλης αἰθούσης εὐρυτάτης, καθαρωτάτης καὶ ὡραιοτάτης, ἐν ᾗ ἦσαν ταξινομημένα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὡς καὶ εἰς τὸ μέσον ἀγάλματα παλαιᾶς αἰγυπτιακῆς ἐποχῆς καὶ τέχνης, ἐκ λίθου, μαρμάρου καὶ γρανίτου, σχεδὸν ἅπαντα σῶα καὶ ἀδιάβαθη, εἰς φυσικὸν τὰ πλεῖστα μεγέθος καὶ πολλὰ ἀνάγλυφα. Πλησιάζω τινὰ ἐξ αὐτῶν ἅτινά εἰσι λεῖα καὶ καθαρὰ, θέτω τὸν δάκτυλον ἐπ' αὐτῶν ὡς Θωμᾶς, καὶ ὀπισθοχωρῶ πρὸ τῆς ἀμφιβολίας. Ἡ θαυμασία διατήρησίς των, ἡ νωπὴ φυσικὴ των κατάστασις μετὰ τριῶν ἴσως ἢ 4 χιλ. ἐτῶν ἐκταφὴν ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς μοὶ κλονίζουσι τὴν πεποίθησιν. Ἐν τούτοις πείθομαι, ἀναπολῶν εἰς τὴν μνήμην μου, ὅτι ἡ αἰγυπτιακὴ ἀρχαιολογία οὔτε ἐσυλήθη οὔτε ἐλεηλατήθη, οὔτε ἐπυροπολήθη τόσον ὡς ἡ ἑλληνική, καὶ προχωρῶ διὰ τῆς ἔναντι θύρας πρὸς τὴν γειτονικὴν αἴθουσαν. Πελώρια ἀγάλματα, ποικίλων μορφῶν καὶ σχημάτων, ἀνάγλυφα, ἄλλα κεχρωματισμένα καὶ ἄλλα ἐπίχρυσα, καὶ ἄλλα μὲ ὀφθαλμοὺς ὑαλίνους, μοὶ προσελκύουσι τὴν προσοχήν. Ἡ φυσικὴ ἁρμονία λείπει ἀπὸ τῆς προγενεστέρας τῆς ἑλληνικῆς αἰγυπτιακῆς ταύτης ἐποχῆς, πλὴν ἡ τέχνη καὶ φαντασία εἶναι ἀξία μελέτης. Προχωρῶ ἔτι, βλέπω ἀγάλματα σῶα ξύλινα, διατηρούμενα μέχρι σήμερον θαυμασίως. Προχωρῶ ἔτι καὶ εὑρίσκω στύλους, στυλοβάτας, βάσεις ἀναθημάτων, ἀπειρίαν πελωρίων ἀγαλμάτων κτλ. μὲ ἱερογλυφικοὺς χαρακτῆρας. Καὶ ὅλα αὐτὰ προγενεστέρας ἐποχῆς τῆς ἐποχῆς τῶν Φειδίου καὶ Πραξιτέλους καὶ διαλογίζομαι, ὅτι ἡ αἰγυπτιακὴ τέχνη προϋπῆρξεν τῆς ἑλληνικῆς καὶ ὅτι οἱ ἕλληνες ἐδιδάχθησαν ἢ μᾶλλον ἀπεμιμήθησαν τὴν τέχνην, τὰ γράμματα, τὴν θρησκείαν.

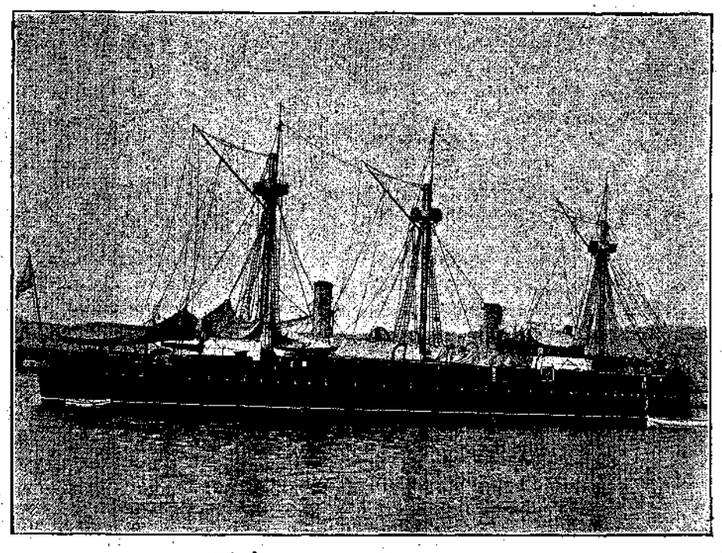

Τὸ θωρηκτὸν Σπέτσαι.

Προχωρῶ εἰς ἄλλας αἰθούσας καὶ μέχρις ὅτου ἐξαντληθοῦν τὰ καλλιτεχνικὰ ταῦτα ἀρχαιολογήματα, ἐξαντλεῖται ἡ ὑπομονή μου, καὶ ζαλίζεται ὁ νοῦς μου. Παρέρχομαι δ' ἐν τάχει ταύτας καὶ φθάνω εἰς τὰ ἀρχαῖα οἰκιακὰ μικρολογήματα. Καὶ τί θέλετε ἐδῶ καὶ δὲν εὑρίσκετε; Ὁλόκληρον τὸν πρὸ τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν βίον τῶν αἰγυπτίων, τοῦ πρώτου ἐκ πολιτιζομένου λαοῦ τῆς γῆς. Ἅπαντα τὰ οἰκιακὰ σκεύη, ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα τῶν τεχνῶν, πάντα τὰ ναυτικά των ἐξαρτήματα, καὶ αὐτοὺς τοὺς δημητριακούς των καρπούς, καὶ τὸν ἄρτον των αὐτόν, καὶ δὴ ὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ ἔχετε ἐνώπιόν σας. Μελετήσατε τὴν ἱστορίαν αὐτὴν καὶ θαυμάσατε τὴν ἐξέλιξιν καὶ πρόοδον τοῦ κόσμου. Τὰ δὲ ἀθύρματά των, κοσμήματα καὶ ψιλολογήματα ἐν ἀπείρῳ ἀριθμῷ ἀποθαμβοῦσι τὴν ὅρασιν! Ὁ δὲ χρυσὸς καὶ ἡ τέχνη τοῦ διαπλάττειν αὐτόν, εἶναι ὄχι μόνον ἄξια ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐμβριθοῦς ἐξετάσεως. Παρέμεινα ἐπὶ πολὺ ἐκεῖ περιεργαζόμενος τὴν λεπτὴν καὶ περίεργον τέχνην τῶν τότε χρυσοχόων, οἵτινες ἀναντιρρήτως ὑπερέβαινον τὴν τῶν συγχρόνων μας. Ἀλύσσεις ἐκ χρυσοῦ καὶ εἴδη πολλὰ κομψοτεχνημάτων, εἰσὶ μετὰ τοσαύτης ἐπιτηδειότητος στερεότητος καὶ κομψότητος ἐπεξειργασμένα, ὥστε δειλιᾷ νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι εἶναι ἔργα τῶν τότε ἀνθρώπων· ἀναλογιζόμενοι δὲ ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι τοσοῦτον εἶχον προοδεύσει εἰς τὰ γράμματα, τὴν φιλοσοφίαν, ἀστρονομίαν κτλ. ὀφείλομεν νὰ θαυμάσωμεν καὶ τὴν πρὸς τὴν τέχνην πρόοδον αὐτῶν. Πλὴν δὲν εἶναι ὅμως μόνον τοῦτο, ὅπερ μᾶς ἐκπλήττει, διότι ἀναμετροῦντες τὰς εἰς σειρὰν εὑρέων αἰθουσῶν λαμπρῶς ταξινενομημένας, ἐν ὡραιοτάταις καὶ πλουσιωτάταις θήκαις ἀρχαιοτήτας ταύτας εἰς χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους φθάνομεν εἰς ἀριθμὸν ἰλιγγιώδη, ὧν δὲν δύναται ὁ νοῦς, νὰ ὑπολογίσῃ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλοῦτος τοῦ θησαυροῦ! Ἀρχαιολογικὰ κειμήλια ἑκατομμυρίων ἀπείρων ἀξίας λιρῶν κατάκεινται ἐκεῖ.

Καὶ ποῦ εὑρέθησαν ὅλα αὐτὰ καὶ ὅσα θὰ ἀναφέρωμεν παρακατιόντες; Ἀπίστευτον πρᾶγμα. Ἐντὸς τῶν τάφων, ἐντὸς τῶν πυραμίδων τῆς Αἰγύπτου, ἅτινα ὁ χρόνος καὶ διεφύλαξε καὶ ἐπροστάτευσεν ἐκεῖ ἀπὸ πάσης συλήσεως διὰ τὴν ἐκπολιτιστικὴν πρόοδον τοῦ μέλλοντος χρόνου! Καὶ μολονότι εὐρωπαῖοι πολλοί, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἰδίως τοῦ Ἰσμαὴλ πασσᾶ, ἀφήρεσαν πάμπολλα τοιαῦτα ἀντικείμενα, ἐν τούτοις ὑπάρχουσιν ἔτι ἐκεῖ τόσα, καὶ ὁσημέραι ἀνακαλύπτονται τόσα ἄλλα ὥστε ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀδυνατεῖ νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ταῦτα διασώζονται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ νομίζει ἴσως ὅτι, ὡς μύκητες θὰ ἀναγεννῶνται ἀπὸ τοῦ πλουσίου αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους.

Ἐν ἑκάστῃ αἰθούσῃ αἰγύπτιος ἄραψ φύλαξ μᾶς δεικνύει διὰ τῆς χειρὸς τὰ ἀξιοπεριεργότερα τοῦ τμήματός του μέρη, ἅτινα εἰσὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα, ὥστε διὰ τοῦ βλέμματος τῷ ἀπαντοῦμεν, ὅτι ἀρκεῖ, ἕνα λάβωμεν καιρὸν νὰ ἀναπαύσωμεν τὸ ἀκόρεστον βλέμμα μας.

Ἐπὶ τῶν τοίχων τὰ βλέμματά μου σταματῶσιν ἐπὶ κεχρωματισμένων ὑφασμάτων, παπύρων καὶ φλοιῶν ἐφ' ὧν ποικίλαι κοινωνικαὶ σκηναὶ ἀπεικονίζονται, καὶ ἔνθα ἡ ἀρχιτεκτονική, ζωγραφικὴ καὶ καλλιτεχνία παριστῶνται εἰς τὸν κολοφῶνα.

Τοιαῦτα κειμήλια τῶν προγόνων μας δὲν διασῴζονται παρ' ἡμῖν. Προχωρῶ καὶ συναντῶ ἀπειρίαν τοιαύτην καὶ τηλικαύτην, ὧν τὴν ἀρίθμησιν, ἀναγραφὴν καὶ ἀποικόνισιν ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω πλέον ἐνταῦθα. Ἐδῶ ἐφαρμόζεται ἀλληγορικῶς κάλιστα, τὸ «*μολὼν ἰδέ*». Εἰς ἀπωτέρω αἴθουσας εὑρίσκονται κατὰ χρονολογικὴν τάξιν τὰ ἐν Αἰγύπτῳ εὑρεθέντα Ἑλληνικὰ καὶ Βυζαντινὰ ἔργα, καὶ δὴ ἀγάλματα, ὅπλα, σκεύη κτλ. ἑλληνικῆς καὶ ρωμαϊκῆς τέχνης. Εἰς Ἑρμῆς καὶ μία Ἀφροδίτη μὲ σταματῶσιν ἐπ' ἀρκετόν.

Ὁ ἑλληνικὸς ρυθμὸς, ἡ κανονικὴ συμμετρία, ἡ φυσικὴ παράστασις προδίδουσι τὴν ἑλληνικὴν τέχνην καὶ ἀναπνέω ἐπὶ τῇ ἀντιπροσωπείᾳ αὐτῆς καὶ ἐνταῦθα, ἐν μέσῳ τόσου πλούτου, τόσης ἱστορίας καὶ τόσης παλαιοντολογικῆς μάζης· Ἤδη ἀνερχόμεθα βαθμίδας τινὰς μαρμαρίνους τῆς λαμπρᾶς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου ὅπερ, μὴ λησμονῶμεν εἶναι τὸ ἀνάκτορον τοῦ Κεδίβου, ὅστις ἐκατομμύρια ἐδαπάνησεν δι' αὐτὸ καὶ ἔνθα βεβαίως ἀνὰ πᾶν βῆμα θαυμάζῃ τις τὴν τελειότητα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τὸν πλοῦτον τῆς διακοσμήσεως, τὸ θάμβος τῆς ζωγραφικῆς καὶ τὸ ἀπέριττον τῆς ἡδονῆς! Τὰ τείχη, αἱ ὀροφαί, αἱ θύραι καὶ θυρίδες, κλίμακες καὶ διαζώματα εἰσὶ πλουσίως καὶ ἐξαισίως θαυμασίως διαπεποικιλμένα, κεκοσμημένα καὶ κεχρωματισμένα, ἐν ἀναμίξει μετὰ τοῦ λάμποντος χρυσίου. Πρὸ ἡμῶν παρουσιάζεται τεχνικὸς ὑαλοσκεπὴς κῆπος μετὰ λαμπροτάτων σπανίων ἀνθέων καὶ μετὰ περιεργείας ἐξετάζω μήπως εὑρισκόμεθα ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Οὐχί, εἴμεθα ἐπὶ τρίτου πατώματος καὶ ἐνθυμοῦμαι τοὺς ἀνατολικοὺς μυθικοὺς κρεμαστοὺς κήπους. Εἰσέρχομαι ἐν αὐτῷ, ἀναπνέω ἄγνωστον γλυκεῖαν ἀτμοσφαίραν καὶ μακαρίζω ἐμαυτόν, ὅτι τυχόν ἐνταῦθα ἴδω ἐν πραγματικότητι σημεῖά τινα καὶ λείψανα τῶν μυθικῶν ἀνακτόρων καὶ ἀνατολικῶν τοπείων τῶν εὐφυεστάτων ἐκείνων παραστάσεων.

Ἐξερχόμεθα τοῦ κήπου καὶ βαίνομεν πρὸς τρεῖς συνεχεῖς εὐρυτάτας καὶ λαμπροτάτας αἰθούσας, ἔνθα τὸ θάμβος καταλαμβάνει ἡμᾶς ἐκ τοῦ πλούτου τῆς διακοσμήσεως καὶ τῆς καλλονῆς καὶ αἵτινες ἐχρησίμευον τότε ὡς αἴθουσαι ὑποδοχῆς, συμποσίων καὶ χορῶν βεβαίως, καὶ ὅπου νῦν εἶναι τὸ κατοικητήριον τῶν βασιλικῶν μουμμίων. Ἄκρα ἡσυχία καὶ σιγὴ ἤδη βασιλεύει ἐδῶ, ὅπου ἄλλοτε διῴκουν ὁ θόρυβος, ἡ ψευδεπίδειξις καὶ τὸ θάμβος, καὶ προχωρῶ εὐλαβῶς πρὸς τὰς τέως ἑστεμμένας κεφαλὰς τῆς πάλαι ἀνθρωπότητος, ἃς διάφοροι ξένοι, ἰδίως κάτοικοι τῆς ψυχρᾶς Ἀλβιῶνος ταυτοχρόνως ἀποθαυμάζουσι καὶ μετ' ἐμοῦ μελετῶσι.

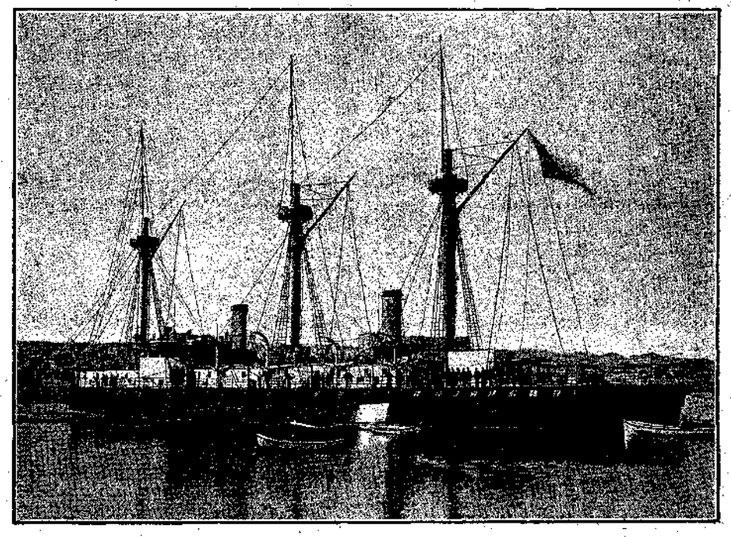

Τὸ θωρηκτὸν Ψαρά.

Ἤδη τὰ λείψανα ταῦτα προκαλοῦσι τὴν νῦν ἀνθρωπότητα πρὸς μελέτην καὶ σκέψιν! Ἤδη αἱ αἴθουσαι αὗται χρησιμεύουσι ὡς ἐντευκτήριον τῶν σοφῶν καὶ φυσιοδιφῶν! Διατί; τί ὠφελοῦσι τὰ ἐρείπια ταῦτα, καὶ τὰ νεκρὰ ἐκεῖνα σώματα, ἂν πρόκειται καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ μεθαύριον νὰ μεταβληθῶμεν εἰς ἀκίνητα καὶ ἀδρανῆ καὶ ἄχρηστα ἀντικείμενα; καὶ οὐδὲν πλέον, ἄνευ μέλλοντος καὶ περαιτέρω ζωῆς; Τοιαῦτα σκέπτομαι, ὅτε δύναμις ἀκατανόητος, ἐνυπάρχουσα ἐν ἐμοί, μὴ λέγει, ὅτι δὲν ἐξηφανίσθη ἡ ζωὴ αὐτῶν καὶ διάνοια καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν σχήματι πνοῆς διερχόμενος τῆς γῆς, λαμβάνει κατὰ τοὺς ἀναποδράστους φυσικοὺς νόμους γήϊνον περίβλημα, τὸ ὁποῖον ἀφίνει ἐν καιρῷ ἐνταῦθα καὶ φεύγει εἰς ἄλλας χώρας, καὶ ὅπως τὰ σώματα ταῦτα μετὰ πάροδον χιλιάδων ἐτῶν διατηροῦνται ἔτι, καὶ θὰ διατηρῶνται ἔστω καὶ ἐν ἀποσυνθέσει, διότι οὐδὲν ἐν τῷ κενῷ χάνεται, ὡς μὴ ὑπάρχοντος τοιούτου, οὕτω καὶ ἡ ὑπάρξασα ἅπαξ πνοὴ ἐκείνη, ἄφθαρτος οὖσα δὲν ἀπόλλυται, ὡς οὐδαμοῦ δυναμένη ν' ἀπολεσθῇ, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ καὶ ἄνωθι εἰς τὸν αἰθέρα, μουσεῖον τῶν ψυχῶν, ὅπου νὰ θάπτωνται καὶ αὗται.

Οὕτω μελετήσωμεν λοιπόν! ἐξετάσωμεν καὶ μορφώσωμεν ψυχήν, ἀφοῦ τὸ σῶμά μας δὲν δυνάμεθα νὰ διοικήσωμεν πέραν τῆς ὡρισμένης προθεσμίας, καὶ διότι αὐτὸ δὲν μᾶς ἀνήκει, ἀφοῦ τὸ συντηροῦμεν καὶ ἀναπτύσσομεν διὰ ξένων οὐσιῶν, τροφῶν λεγομένων καὶ αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ μικρόβια, μικρὰ ἐλάχιστα ζωΰφια, δυνάμεις, αἵτινες μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς πνοῆς, ψυχῆς, θερμογόνου δυνάμεως, συνδετικῆς ἀράτου οὐσίας κατὰ τοὺς φυσικοὺς, ἀποχωρίζονται, ἀποσυντίθενται καὶ ἀπέρχονται εἰς τὰ ἴδια, ἀλλὰ πάντοτε βαθμηδόν, ποτὲ βραδέως καὶ ποτὲ ταχέως κατὰ τὰς συντρεχούσας φυσικὰς περιστάσεις.

(ἕπεται συνέχεια)

Φ. Π.

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Η Η ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΣΥΝΑΞΙΣ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

(*Διήγημα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ*).

(συνέχεια)

Η ΒΡΟΧΗ

Ἐν τούτοις ἡ νέα κόρη εἶχε καταβῆ ἐκ τοῦ ἁμαξίου, τῇ ἀνέγνωσαν τὴν ἀπόφασιν, τὴν ἔδεσαν ἐπὶ τῶν ὁλεθρίων πασσάλων, καὶ ἤδη οἱ δύο δήμιοι εἶχον κλίνῃ τοὺς πυρσούς των, ἕνα θέσωσι πῦρ εἰς τὸν βωμὸν, διότι ὁ πρωτοσύνεδρος ἐφιλόδοξει νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διοικουμένους θέαμα τιμωρίας μιᾶς ἑτεροδόξου.

Ὁ ἡμέτερος ἱππεὺς δὲν εἶχεν οὔτε στιγμὴν νὰ χάσῃ καὶ ἡτοιμάζετο νὰ ὁρμήσῃ, ὅπως ἁρπάσῃ τὸ θῦμα ἐκ τῶν φλογῶν, ὅτε αἴφνης τὰ νέφη τὰ ὁποῖα συνεσσωρεύον το ἀπὸ τῆς πρωΐας συνεκρούσθησαν, λάμψις διέσχισε τὴν νεφέλην, ὁ κεραυνὸς ἐξερράγη μετὰ τρομεροῦ πατάγου καὶ ἡ βροχὴ, ἥτις ἔπιπτε κρουνηδὸν, διεσκόρπισε τοὺς κατοίκους τοῦ Λυών, τοὺς ἠνάγκασε νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰς οἰκίας των διὰ νὰ προφυλαχθῶσι καὶ ἔσβυσε τὴν φλόγα τῆς πυρᾶς, ἥτις ἤναπτεν ἤδη.

Ὁ γηραιὸς χωρικὸς εἶπε τότε εἰς τὸν ἱππέα:

— Δὲν σᾶς ἔλεγον, ὅτι ὁ διάβολος προστατεύει τὴν Ἰωάνναν! . . . . Ἰδοὺ ὅτι βρέχει.

Ὁ ἱππεὺς τότε ἐτυλίχθη ἐντὸς τοῦ μανδύου του καὶ ἐχώρησε πρὸς τὸν πρωτοσύνεδρον, ὅστις μεμουσχευμένος ἐκ τῆς βροχῆς ἐθεώρει ἐκπληττόμενος τὴν πυρὰν σβεννυμένην.

— Ὦ! Ὦ! Κύριε πρωτοσύνεδρε, τῷ λέγει, χωρὶς νὰ φοβηθῇ τὰς παραφορὰς τοῦ πλήθους, ἑτοιμάζεσθε λοιπὸν νὰ καύσητε τὸν πελάτην μου . . . .

— Ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ πρωτοσυνεδρος, ἀφαιρῶν τὸν πῖλον του, σεῖς ὑψηλότατε; . . . Εἶναι μάγισσα, ἄρχων.

— Μάγισσα! εἶπε μετ' ἀγανακτήσεως ὁ Ὑποκόμης Μωβουϊσὸν καὶ κύριος τοῦ Λυών.

— Μάλιστα, αὐθέντα· μία μάγισσα, ἡ ὁποία δὲν ἀνήκει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ταύτην καὶ ἑπομένως δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ αὐθέντου, ὥστε . . .

— Δὲν ὑπάγεται εἰς ταύτην τὴν δικαιοδοσίαν;

— Ὄχι . . κύριε . . .

— Τότε τί ἐνδιαφέρεσθε σεῖς νὰ καῇ ;

— Διότι ἐξασκεῖ, αὐθέντα, τὸ ἐπάγγελμα . . .

— Αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγετε, θὰ ἦτο γελοῖον, ἐὰν δὲν ἦτο ἀπεχθές ! Λύσατε αὐτὴν ἐκ τοῦ πασσάλου, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι δεδεμένη, νὰ ὁδηγηθῇ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ νὰ φιλοξενηθῇ εὐπρεπῶς· θέλω νὰ ἴδω τὰ ἔγγραφα τῆς δίκης ταύτης.

Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη καὶ ὁ ὑποκόμης Μωδουϊσὸν ὁδηγήθη ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρωτοσυνέδρου, ἀποφασισμένος ὅταν ἤθελε μείνῃ μόνος μετ' αὐτοῦ, νὰ τῷ παρατηρήσῃ ὅτι ἦτο εὐήθης, καὶ οὐδέποτε εἰς τὸν μέλλον νὰ καύσῃ τινὰ ὑφ' οἱανδήποτε πρόφασιν.

Ὡς πρὸς τὴν Ἰωάνναν, ὁ ὑποκόμης ἦτο ἀποφασισμένος νὰ τὴν βοηθήσῃ νὰ ἐγκαταλείπῃ τὸ Λυὼν, κατὰ τὴν νύκτα μὲ τὴν σύστασιν νὰ μεταχειρισθῇ τὰ 18 αὐτῆς ἔτη εἰς ἐργασίαν ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνον τῆς μαγίσσης. Ὁ ὑποκόμης εἶχε 25 ἐτῶν ἡλικίαν καὶ γῆν ἀρκούντως σημαντικὴν εἰς τὰ πέριξ τοῦ Λυών, ἥτις τῷ ἔδιδε τὸν τίτλον αὐθεντίας ἐπὶ τῆς μικρᾶς ταύτης πόλεως. Ἡ μήτηρ του εἶχεν ἀποθάνει, ὅτε οὗτος ἦτον ἔτι βρέφος, ὁ δὲ πατήρ του ἠκολούθησεν ἐκείνην ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατόν της καὶ ὁ ὑποκόμης ἐλεύθερος, ὡς ἀὴρ ἀπὸ τῆς τρυφερότατης νεότητός του, εἶχε διέλθῃ ἀπὸ τῆς ἀκαδημίας των Σωματοφυλάκων, εἶχε χρεωθῇ εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, εἶχε πολλάκις ἐκτεθῇ εἰς τὸν ἡγεμόνα διὰ τὰς πολλὰς του μονομαχίας, καὶ ἤδη πάντοτε ἁπλοῦς σωματοφύλαξ εἶχεν ἀπολέσῃ 7 ἕως 8 ἔτη χωρὶς κέρδος οὐδὲν εἰς τὴν αὐλήν. Ὁπότε δ' ἐγένετο 25 ἐτῶν καὶ ἐνόησεν, ὅτι ὁ κύριός του οὐδὲν θὰ ἔπραττέ ποτε δι' αὐτόν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τοῦ ἔστρεφε τὰ νῶτα, ὅτι δὲν ἤρεσκε τῇ Κυρίᾳ Πομπαδούρ, καὶ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ χρέους του ηὔξανε ὑπερμετρίως, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀγνώμονα αὐλὴν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Λυών, νὰ ζῇ ὡς ἀπόλυτος κύριος. Διὰ τῆς οἰκονομίας ἠδύνατο νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων του, ἄλλως τε κάλλιον ἤξιζε νὰ εἶναι πρῶτος κύριος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του, ἢ ἐξηυτελισμένος αὐλικὸς ἐν Βερσαλίαις.

Ἐπανήρχετο λοιπὸν εἰς τὴν ἔπαυλίν του μὲ οἰκονομικὰ σχέδια εἰς τὴν κεφαλήν του καὶ ἰδέας τινὰς προόδου, καρπὸν τῆς φιλοσοφίας τοῦ 18 αἰῶνος, ὅτε συνήντησε τὴν πυρὰν ἀνημμένην εἰς τὴν μικρὰν ταύτην πόλιν του, καὶ τοὺς χωρικούς του ἀποδίδοντας βροχὴν τοῦ φθινοπώρου εἰς τὴν ἰσχὺν τοῦ διαβόλου, ἐνδιαφερομένου νὰ σώσῃ τὴν Ἰωάνναν.

— Ἔ ! λοιπόν, Κύριε Βιρτράνδε, εἶπεν εἰς τὸν πρωτοσύνεδρον, ὅταν εὑρέθησαν μόνοι, πιστεύεις λοιπὸν εἰς τοὺς μάγους ;

— Μάλιστα, Κύριε, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ἐκεῖνος, τοὺς πιστεύω, διότι εἰς τὰ ἀρχεῖα μας καὶ τὰ ἤθη μας, ὑπάρχουσι ποιναὶ ἐπιβαλλόμεναι ἐναντίον ἐκείνων, ἀπαραλλάκτως καθὼς εἰς τὴν σύνοψιν τοῦ ἐφημερίου ὑπάρχουσιν ἐξορκισμοὶ διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν δαιμόνων.

— Καλῶς ἔχουσι κύριε, ἡ σύνοψις τοῦ ἐφημερίου καὶ αἱ συνήθειαι τῆς ἐπαρχίας σας, ἀλλὰ τὸ λογικὸν δὲν σοὶ λέγει ὅτι, ἐὰν ἡ πτωχὴ αὕτη κόρη, τὴν ὁποίαν ὀνομάζετε μάγισσαν, ἦτο πραγματικῶς, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ συλληφθῇ ;

— Ὑψηλότατε, δὲν γνωρίζετε ὁποίας συνθήκας ἔχει κάμῃ ἡ Ἰωάννα μὲ τὸν διάβολον, ἀλλ' ἠξεύρω ὅτι εἶναι μάγισσα καὶ ἔχω τὴν ὁμολογίαν της. Αὕτη μεταβαίνει εἰς τὴν νυκτερινὴν σύναξιν τῶν μάγων, ὡδήγησεν ἐκεῖ ἕνα νέον τοῦ χωρίου καὶ προέτεινε νὰ ὁδηγήσῃ καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον ἐκεῖ.

— Καὶ ἠρνήθης ! Διάβολε ! ἐὰν ἤμην ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν σου, δὲν θὰ ἠρνούμην ἓν παρόμοιον ταξείδιον !

— Ὦ ! Ὦ ! ὑψηλότατε !

— Ὄχι ! εἰς τὴν τιμήν μου, ἐπεθύμουν πολὺ ν' ἀνέβαινον ἐπὶ τῆς οὐρᾶς ἑνὸς σαρώθρου, διὰ νὰ ὑπάγω νὰ ἴδω τὸν διάβολον· καὶ ὅταν ἐπιστρέψω, τότε δύνασθε νὰ καύσητε τὴν Ἰωάνναν καὶ ἐμέ. Δὲν εἶναι ἀληθές, κύριε ἐπιστάτα ;

— Ὦ ! ὑψηλότατε !

— Ἐπεθυμῶ νὰ σᾶς ἀποδείξω, ὅτι ὅλοι οἱ μάγοι εἶναι κατεργαρέοι καὶ ἀπατεῶνες, ὅτι οὐδὲν κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς ἀφηρημένης μαγείας, κύριε, καὶ ὅτι σεῖς εἶσθε εἷς ἀνόητος, ὅπως ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ πτωχοὶ βλάκες τοὺς ὁποίους διεσκόρπισεν ἡ βροχή. Ἂς ὑπάγωμεν λοιπὸν νὰ ἴδωμεν τὴν μάγισσαν.

Ὁ ἐπιστάτης ὑπήκουσε, καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑποκόμητος, διηυθύνθη εἰς μέγαν πύργον, ὅστις τὸ πάλαι ἦτο ἀκρόπολις τῆς πόλεως, καὶ συνάμα δεσμωτήριον αὐτῆς. Ἤνοιξε τὴν ὀγκώδη πύλην, καὶ εὗρε τὴν Ἰωάνναν ἐπὶ ἀχυροστρωμνῆς εἰς εὐρύχωρον αἴθουσαν, ἥτις δὲν ἐφωτίζετο εἰμὴ διὰ στενῶν ὀπῶν.

Ὁ ὑποκόμης πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐξοδεύσῃ πολὺ χρῆμα διὰ δεσποινίδα τινὰ τοῦ μελοδράματος, ἤττον ὡραίας τῆς νέας μάγου. Ἡ Ἰωάννα ἦτο τελεία ὡραιότης, ὑπὸ τὸ χωρικόν της δὲ ἐσωφόριον, ὁ κ. Μωδουϊσὸν εἶδεν ἢ μᾶλλον ἐμάντευσε σῶμα θεσπέσιον, δυνάμενον νὰ περιτυχθῇ ἐντὸς τῶν δέκα δακτύλων· αἱ χεῖρές της ἦσαν λεπτόταται, καὶ μόνον τὸ πρόσωπον ἦτο καταβεβλημένον, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς εἶχεν γλυκεῖαν τινὰ ἀδυναμίαν καὶ διαπερατικὴν συμπαθῆ ἔκφρασιν. Ὁ ὑποκόμης παρεσύρθη ἐκ τῶν ἐπαγωγικῶν ἐκείνων βλεμάτων.

— Μὴ τρέμεις οὕτως, τέκνον μου, τῇ εἶπε, καὶ ὁ ἐπιστάτης δὲν θὰ σοὶ προξενήσῃ πλέον φόβον· ἔφθασα εὐτυχῶς καταλλήλως διὰ νὰ σὲ σώσω. Πλὴν, ἂς ἴδωμεν, καὶ ἔσο εἰλικρινὴς μαζύ μου, εἶσαι δυστυχής, ἡ δὲ θεία Λιζάρδη περὶ τῆς ὁποίας μοὶ ὡμίλησαν δὲν εἶναι πλουσιωτέρα σοῦ, καὶ . . . σὲ ἠπάτησαν, τοῦτο εἶναι πολὺ κακὸν, ἀλλὰ δὲν θὰ σὲ καύσωσι δι' αὐτό . . . Ὅσον δὲ διὰ τὴν νυκτερινὴν συνέλευσιν τῶν μάγων, . . .

— Ὦ ! κύριε, διέκοψεν ἡ νέα κόρη, δὲν εἶμαι ἀκόμη μάγισσα, εἶμαι πολὺ νέα· βραδύτερον ἡ θεία μου θὰ μοὶ διδάξῃ τὰ μυστήριά της . . . Ὅσον διὰ τὴν συνέλευσιν τῶν μάγων, κύριε, εἶναι ἀληθές, πηγαίνω καθ' ἑβδομάδα, καὶ ὡδήγησα μάλιστα ἐκεῖ τὸν Βαστιανόν, εἶναι ἀληθές.

— Ἑστοιχηματίσα, εἶπεν ὁ ὑποκόμης, ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇς νὰ ὁδηγήσῃς καὶ ἐμὲ ἐκεῖ.

— Χάνετε, κύριε, εἶπεν ἡ νέα κόρη δι' ἀφελοῦς καὶ ζωηροῦ τρόπου, δύναμαι νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τὴν νυκτερινὴν συνέλευσιν τῶν μάγων, ὅταν θελήσητε.

— Ἐμέ ;

— Μάλιστα, σᾶς.

— Καὶ τὸν κύριον Βερτράνδον ;

— Καὶ τοὺς δύο· δυνάμεθα νὰ πορευθῶμεν ἅπαντες εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν μάγων καὶ τώρα, ἂν θέλωμεν.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ ὑποκόμης, ἐπὶ μᾶλλον ἐκπληττόμενος ἐπὶ τῇ μωρίᾳ εἰς ἣν βαθμηδὸν εἰσήγετο καλῇ τῇ πίστει, ἀφοῦ δύνασαι τώρα ν' ἀναχωρήσῃς διὰ τὴν συνέλευσιν τῶν μάγων, ἀφοῦ δύνασαι νὰ διαπερνᾷς ταῦτα τὰ τείχη, καὶ νὰ ἐγκαταλείπῃς τὴν φυλακὴν ταύτην, ἀπὸ τῆς ὁποίας καλῶς ἐγνώριζες, ὅτι δὲν θὰ ἐξήρχεσο ἢ διὰ νὰ ὁδηγηθῇς εἰς τὸ ἐκρίωμα, διατί δὲν μετεχειρίσθης τὸ μέσον τοῦτο; διατί ἀκόμη εἶσαι ἐν τῇ φυλακῇ;

— Ἐπειδὴ, κύριε, ὁ διάβολος μ' ἐπαναφέρει πάντοτε εἰς τὸν τόπον, ὅπου μὲ παραλαμβάνει καὶ διότι δὲν δύναμαι νὰ διαφύγω, εἰμὴ δι' ὀλίγας μόνον ὥρας.

— Ἀληθῶς !

— Μάλιστα, κύριε.

— Λοιπόν ! τέκνον μου, εἶμαι ἕτοιμος· ὑπάγωμεν εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν μάγων, εἰς τὸ Σάββατον, ὅπως κοινῶς λέγετε.

— Ἀλλὰ κύριε, εἶπεν ὁ πρωτοσύνεδρος, ἡ διαβεβαίωσις τῆς νέας κόρης μοὶ προξενεῖ φόβον, δὲν θέλω νὰ κάμω ἐγὼ τοιοῦτον ταξείδιον.

— Ἐν τούτοις ἐγὼ νομίζω, τῷ ἀπεκρίθη ὁ ὑποκόμης μετ' ἀλαζονίας, ὅτι σοὶ προξενῶ τιμὴν νὰ ἦσαι μαζύ μου. Ἀλλ' ἔλα, ὡραία μου κόρη, ἂς ὑπάγωμεν ἡμεῖς νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸν διάβολον.

Ἡ Ἰωάννα ἠρεύνησεν ἐν τῷ κόλπῳ της· ἐξήγαγε μικρόν τι κυτίον, τὸ ὁποῖον περιεῖχεν ἀλοιφήν τινα, δι' ἧς ἤλειψε τοὺς κροτάφους τοῦ ὑποκόμητος, τὸ ἄνωθεν τῶν ὀφθαλμῶν μέρος, καὶ τὰς παλάμας τῶν χειρῶν του· εἶτα δὲ τῷ ἤλειψε ὡσαύτως ἐπιμελῶς τοὺς ρώθωνας.

Ὁ πρωτοσύνεδρος ἠναγκάσθη νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰ αὐτὰ καὶ κατόπιν ἔπραξε τὸ αὐτὸ καὶ δι' ἑαυτὸν· ἔκλεισε κατόπιν τὸ μικρὸν κυτίον, τὸ ἔθεσεν εἰς τὸν κόλπον της, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ὑποκόμητα·

— Ἤδη, κύριε, ἂς ἀναχωρήσωμεν· δότε μοι τὴν χεῖρά σας.

— Θ' ἀναχωρήσωμεν . . . ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς οὐρᾶς ἑνὸς σαρώθρου ! εἶπεν ὁ ὑποκόμης τραυλίζων.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κ. Μωδουϊσὸν ἐκλείσθησαν, ἠθέλησε νὰ τείνῃ τὴν χεῖραν εἰς τὴν Ἰωάνναν, ἀλλ' ὁ βραχίων του ἐπανέπεσεν ἄνευ δυνάμεως, καὶ τὸν ἐκυρίευσε βαθὺς ὕπνος μετ' ἀναισθησίας. Ὁ πρωτοσύνεδρος ἠθέλησε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα διὰ νὰ ὁμιλήσῃ, ἐχασμήθη ἐπὶ μακρόν, ἐκλονίσθη εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς φυλακῆς· οἱ ὡραῖοι ὀφθαλμοὶ τῆς Ἰωάννας ἐγένοντο ἐπὶ μᾶλλον ὡραῖοι καὶ ἀδρανεῖς, ἐλαφρὰ φρικίασις διέτρεξε τὰ μέλη της, καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ἀχυροστρωμνῆς.

Τότε ὁ ὑποκόμης ἀνεχώρησε πράγματι διὰ τὴν συνέλευσιν τῶν μάγων· εἶδεν ἑαυτὸν ἐφιππον ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς σαρώθρου, κρατῶν ὄπισθεν τὴν ὡραίαν Ἰωάνναν· ἔκαμε τὸν γύρον τῆς φυλακῆς ἐπὶ τοῦ ἀλλοκότου τούτου ὀχήματος· μετὰ ταῦτα τὸ σῶμά του καὶ τὸ τῆς συντρόφου του βαθμηδὸν ἐσμυκρίνοντο, ἕως ὅτου ἀμφότεροι ἠδυνήθησαν νὰ διέλθωσι διὰ στενῆς ὀπῆς, ἥτις ἔφερε δίοδον εἰς τὸ φῶς καὶ οὕτως προεχώρησαν πρὸς συνάντησιν τοῦ διαβόλου. Ἵπταντο καὶ οἱ δύο ἐπὶ τοῦ σαρώθρου, ὅπως τὸ πάλαι ὁ Ἀστόλφος ἐπὶ πτερωτοῦ ἵππου, ἔφθασαν, ἄγνοῶ, πῶς, πλανήτην τινά, εἰσῆλθον εἰς μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα, διέτρεξαν θελκτικοὺς κήπους, καὶ ὁ ὑποκόμης σταθὴς εἰς χλοεροὺς λειμῶνας, ἤκουε τὰ μελῳδίας τῆς νέας μαγίσσης, αἵτινες ἀνεμιγνύοντο μὲ τὸν ψίθυρον τῶν ῥυάκων. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ θέαμα τοῦτο διέφυγε τοὺς ἐκπεπληγμένους ὀφθαλμούς του, τὰ ἀνάκτορα ἠφανίσθησαν εἰς τὸν ἀέρα, ὡς τὰ νέφη, τὰ ὁποῖα διασκορπίζει ὁ ἄνεμος, οἱ κῆποι ἐχάθησαν, ἡ φωνὴ καὶ αὐτῆς τῆς Ἰωάννας ἐξησθένησε καὶ ἀπώλλετο οὕτως ἄνευ ἠχοῦς.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Ι. Βιδάλης Μηλιώρης.

ΟΠΩΡΑΙ

Ὁ ἀποθανὼν Κεδίβης ἠγάπα νὰ διηγεῖται ἐπεισόδια ἐπισυμβάντα αὐτῷ μὲ στρατιώτας τῶν Βρεττανικῶν στρατευμάτων, ὅτε ταῦτα τὸ πρῶτον κατέλαβον τὸ Κάϊρον. Ἐνωρὶς ἐγειρόμενος συνείθιζε πρὸ πάσης ἐργασίας νὰ περιπατῇ ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸν κῆπον του. Πρωΐαν τινα ἐνῷ ἐπέστρεφεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του ἐκ τοιούτου περιπάτου ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Χαζιρέχ, διετάχθη ὑπὸ τοῦ φρουροῦντος ἐκεῖ στρατιώτου νὰ σταματήσῃ.

— Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθῃς, εἶπεν ὁ στρατιώτης.

— Μὰ ἀνήκω εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἀπήντησεν ὁ Κεδίβης.

— Μπᾶ ; καὶ ἔχεις καλὴ θέσι ;

— Πολὺ καλήν, εἶπεν ὁ Τεφήκ.

— Ναὶ, τὸ δείχνεις. Τίποτε δουλειὰ καὶ φαγὺ πολύ. Πόσον ἤθελα καὶ ἐγὼ νὰ ὑπηρετῶ τὸν κύριόν σου. Μπορεῖ νὰ δώσῃ 6 σελλήνια τὴν ἡμέραν ; Δὲν μοῦ λὲς, τί πρᾶγμα εἶναι ;

Ἀλλὰ φεῦ, ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς διερχόμενος ἀνεγνώρισε κοὶ ἐχαιρέτησε τὸν Κεδίβην πρὸς ἐκπληξιν μεγάλην τοῦ στρατιώτου καὶ λύπην τῆς ὑψηλότητός του, ὅστις θὰ ἤκουεν εὐχαρίστως πλείονα περὶ ἑαυτοῦ, καὶ ὅστις πιθανὸν νὰ μὴ εἶχε λάβει μέχρι τότε μᾶλλον εἰλικρινῆ προσφορὰν ὑπηρεσίας.

Προτιμῶ νὰ κάμω ἐγὼ τὸν μάγειρον, ἀγάπη μου, παρὰ νὰ ξαναπατήσω πάλιν εἰς ὑπηρετομεσιτικὸν γραφεῖον. Ἀφοῦ ἐξέλεξα τὴν εὐπρεπεστέραν ἐνδεδυμένην καὶ καταλληλοτέραν κατ' ἐμὲ τῶν ἐν τῷ δωματίῳ γυναικῶν, ἔδην πρὸς αὐτὴν καὶ τῇ εἶπον.

— Θέλεις νὰ σὲ προσλάβω ὡς μάγειρον;

Μὲ παρετήρησεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀπήντησε.

— Προσπαθῶ νὰ εὕρω ἀμαξηλάτην. Μοὶ φαίνεται ὅτι εἶσαι λίαν κατάλληλος δι' ἐμέ· ἔρχεσαι ;

Εἰσῆλθε τις ἐντὸς φαρμακείου καὶ ἐζήτησε φάρμακόν τι πρὸς θεραπείαν κεφαλαλγίας. Ὁ φαρμακοποιὸς ἀμέσως ἔφερεν εἰς τὴν ῥῖνα τοῦ πελάτου του βαύκαλιν περιέχουσαν ὕγρὸν, ἀναδίδον δριμεῖαν ὀσμήν, ἐξ ἧς ὀλίγου δεῖν ἐλιποθύμει οὗτος. Εὐθὺς ὡς ἀνέλαβεν, ἤρξατο παραπονούμενος κατὰ τοῦ φαρμακοποιοῦ.

— Μὰ δὲν πέρασε τὸ κεφάλι σας; ἠρώτησεν ὁ ἔμπορος τῶν φαρμάκων.

— Νὰ μοῦ περάσῃ τὸ κεφάλι ! εἶπεν ὁ ἄνθρωπος. Τὸ κεφάλι μου εἶναι πολὺ καλά· ἡ γαναῖκά μου εἶναι ποῦ ἔχει τὸν πονοκέφαλο. **Γουλ.**

ΕΛΠΙΔΕΣ

Ἐλπίδες ἐλαφρόπτερες πετῶντας
ἀστοῦ νέου στέκουν τὴ χρυσῆ καρδιά,
πουλάκια ποῦ πετοῦνε κελαϊδῶντας
ἀστῶν δένδρων τ' ἀνθοστόλιστα κλαδιά !

Μὰ ὅταν τοῦ φθινόπωρου τ' ἀέρι
τὰ ξεφυλλίσῃ καὶ ὅλα μαραθοῦν,
καὶ τὰ πουλάκια φεύγουν ταῖρι-ταῖρι
ἀλλοῦ, ποῦ νέοι κλῶνοι φυλλανθοῦν !

Ἀλλοίμονο ! τὸ ἴδιο κ' οἱ Ἐλπίδες
τοῦ νέου παραιτοῦνε τὴν καρδιά !
τῆς Νιότης ἅμα σβύσουν οἱ ἀχτίδες
πετοῦνε . . . μὴν παγώσουν ἀστὸ βορρειᾶ !

Ἐν Σπέτσαις. **Ι. Γ. Γιαννοῦκος.**

ΣΤΗ ΣΕΛΗΝΗ

Σελήνη ποῦ ὁ δίσκος σου τὸν οὐρανὸ στολίζει
ποῦ ἀπ' τῆς καρδιαῖς ποῦ ἀγαποῦν μετὰ χαρᾶς ζητεῖσαι
ποῦ μιὰ σ' ἀχτίδα μοναχὴ ὅλην τὴν γῆν φωτίζει
ποῦ αἰωνίως περπατεῖς καὶ πάντοτε κινεῖσαι,
ἂν κατὰ τὴν πορείαν σου ἰδῇς ποτὲ ἐκείνη
εἰς τὴν ἀγκάλην ἐραστοῦ—δυστήνου νεανίου,
νὰ κλαίῃ, νὰ ὀρκίζεται, γλυκὸ φιλὶ νὰ δίνῃ
ὡς δεῖγμ' ἀφοσιώσεως κ' ἔρωτος αἰωνίου
ρίψον εὐθὺς μία φωτιὰ καὶ καῦσε τὴν ἀθλία
γιατὶ πολλοὺς ἐδέσμευσε, γιατὶ πολλοὺς ἠγάπα
γιατ' εἰς πολλοὺς ὑπέσχετο ἀγάπη καὶ φιλία
ἀλλ' ὅμως ἦτο ἀστατος καὶ ὅλους τοὺς ἠπάτα.

Ἐν Πειραιεῖ, **Γεώργιος Τρακάκης.**

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Αἴνιγμα, διπλῆ ἀκροστιχίς.

Ἐξ εἶν' ὅλα μου τὰ μέλη, ἅτινα μ' ἀποτελοῦσι
κι' ἅτινα ὁ κόσμος ὅλος λέξεις μου ἀποκαλεῖ·
κι' ἡ μὲν πρώτη τῶν ἓξ τούτων ὡς πρωτεύουσα τυγχάνει
μικροῦ κράτους πλὴν ἐνδόξου, ποῦ κοντεύει νὰ χαθῇ.
Τὴν δευτέραν μὴ πασχίζῃς νὰ τὴν εὕρῃς 'στὰ βιβλία,
ζήτει την εἰς στόμα θεῖον, ὁμιλοῦν ἐν εὐγλωττίᾳ·
πλὴν ὡς τώρα ἂν δὲν εὕρες τ' ἀσθενῆ μου ταῦτα μέλη
ζήτησον τὴν τρίτην λέξιν εἰς τὰ ἄνωθέν μας μέρη
κύτταξε μετὰ ραγδαίαν κ ἀκατάπαυστον βροχὴν
τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Πλάστου ἥνπερ ἔδωκεν ἡμῖν
Τὴν τετάρτην μου θὰ εὕρῃς εἰς τοῦ Γολιὰθ τὸ σῶμα
κι' οὕτω ἔχεις καὶ τὰς δύο συλλαβάς μου εἰς τὸ στόμα.
Καὶ ἰδοὺ ἡ πέμπτη λέξις εἶναι καθαρὰ ὁ γόνος
καὶ μ' αὐτὴν ἐκλείπει ἤδη πᾶς τῆς κεφαλῆς σου πόνος
Ἐὰν ὅμως μέχρι τοῦδε καθαρά σοι εἶπα τόσα
ἂς εὑρῇ τὴν ἕκτην λέξιν καὶ ἡ ἰδική σου γλῶσσα,
εἰς τοὺς ὑποθετικοὺς συνδέσμους ζήτει μετὰ προσοχῆς
καὶ σ' ὑπόσχομ', ἀναγνῶστα, εὔκολα νὰ με εὑρῆς
Λάβε τώρα ἄνευ κόπου τ' ἀρχικὰ αὐτῶν στοιχεῖα
καὶ σχημάτισέ μου, φίλε, δίχως πλέον δυσκολία
ἕνα νόστιμον ἰχθὺν
ὅστις τρώγεται παστὸς
εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν
πάντοτε ἐρεκτικὸς.
Τὰ δὲ δεύτερα στοιχεῖα ἂν τεθοῦν κατα σειρὰν
στὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰ δάση θὰ με εὕρῃς μιὰ χαρὰ
Ὅσον λίγο καὶ ἂν ἔχῃς, ἀναγνῶστά μου μυαλὸ
εὔκολα θὰ μου το λύσῃς, μὴ τὸ ρίψῃς στὸ γυαλό.

Σύρος **Εὐαγγελία Κορωναίου.**

9. Αἴνιγμα.

Ἂν καὶ εἶμαι ὅτι εἶσαι, σὺ ἐν τούτοις μὲ πατεῖς
Ἄλλαξες τὴν κεφαλήν μου, μὲ ἐμὲ θὰ περπατῇς
Πάλιν κεφαλὴν μ' ἀλλάζεις;
Στὰ τετράποδα μὲ βάζεις.
Κεφαλὴν μοῦ βάζεις ἄλλην;
Εἶμαι μέσα 'στὸ κεφάλι
Καὶ χωρὶς κεφάλι πάλιν
Εἶμ' ἐπάνω 'στὸ κεφάλι.

10. Αἴνιγμα.

Μὲ τοὺς δώδεκα κι' ἐγώ,
Εἰς τὸν κόσμον εἶμ' ἐδῶ,
Ἐὰν ἄρτιον μ' ἀφήσῃς.
Πλὴν κι' ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς
Δι' αὐτὸ μὴν ἀπορήσῃς
Ἄρτιον θὰ μὲ ἀφήσῃς.

11. Αἴνιγμα.

Παιδὶ δὲν εἶμαι οὔτε γυνή,
Πλὴν ἐγενόμην ἐξ ἀμφοτέρων,
Πολὺ ἐκ τούτων μὴ διαφέρων.
Ἀπ' τὴν ἀρχήν μου τώρα ἓν Ν.
Νὰ μ' ἀφαιρέσῃς, ἐὰν θελήσῃς
Στὴν ἀτμοσφαίραν θὰ μὲ ζητήσῃς.

Ἄνδρος **Γεώργιος Α. Καρυστινάκης.**

ΑΔΑΗΔΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ"

Κ. Χ. Π. *Πύργον.* Φύλλον σᾶς ἀπεστάλη. Λύσεις ὀσάκις ἐλήφθησαν ἐδημοσιεύθησαν καὶ ἀποροῦμεν. Διεύθυνσις διωρθωθη. — Π. Σ. *Πύργον.* Δ. Ἐλήφθησαν, ἀναμένομεν καὶ ὑπόλοιπον. — Μ. Θ. *Ἀγαπά.* Φωτογραφίαν σᾶς ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — Ι. Ι. *Σμύρνην.* Στεροῦμαι ἐπιστολῆς σας. Ἀναμένω.—Σ. Α. *Κάϊρον.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Σᾶς ἀπηντήσαμεν.—Δ. Ν. *Κάϊρον.* Σᾶς ἐνεγράψαμεν διὰ 10 Ἡμερολόγια.—Ε. Μ. *Ἀλεξάνδρειαν.* Φύλλα καὶ περικάλυμμα ἀποστέλομεν ὑμῖν μὲ πρώτην εὐκαιρίαν. — Σ. καὶ Δ. *Ἀλεξάνδρειαν.* Δελτάριον ἐλήφθη. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν, σᾶς ἐγράψαμεν. Εὐχαριστοῦμεν.—Χ. Φ. *Γαργαλιάνους.* Ἐπιστολὴ μὲ περιεχόμενα ἐλήφθησαν. Ἔχει καλῶς. Σᾶς γράφομεν. —Γ. Χ. *Κάϊρον.* Ἀγγελίας· ἐστείλαμεν. Ἡμερολόγια ἔσονται ἕτοιμα 86ρίον. Στείλατε ἀγγελίαν. Περικάλυμμα ἐσσείλαμεν. Μόνον κατὰ παραγγελίαν στέλλονται, διότι ἄλλως φθείρονται.—Α. Μ. *Πορτ-Σαΐτ.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀποροῦμεν διὰ παράπονα, διότι πάντοτε ἀπαντῶμεν. Ἐγράψαμεν καὶ ταχυδρομικῶς.

Δ. Γ. *Λαμία* Δελτάριον ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς, εὐχαριστοῦμεν.— Σ. Λ. *Πρέβεζαν.* Δελτάριον ἐλήφθη. Ἀποροῦμεν. Σημειώσατε ἀμέσως ἐλλείποντα φύλλα.—Β. Α. *Κάϊρον* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς. Εὐχαριστοῦμεν.—Γ. Φ. *Κάϊρον.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστῶ καὶ εὐχαριστῶ. Δῶρα πάλιν ἐλησμόνησα ἀλλὰ βεβαίως θὰ ἦναι ἱκανοποιητικά. Βραδύτης ἐμὲ ἐπιβαρύνει. Εἰς Ἀθηνᾶν ἔκαμα παραστάσεις.—Α. Κ. *Σφίαν.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἀναμένομεν νεωτέραν σας καὶ γράφω καὶ ἐγώ. Φύλλον σᾶς ἀπέστειλα.—Ν. Π. *Μυτιλήνην.* Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἀποροῦμεν διὰ συμπεριφορὰν φίλου. Γράφομεν. Φύλλα ἀποστέλλομεν.

Ἐπειδή τινες τῶν καταγινομένων εἰς τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις ἐζήτησαν ἡμῖν διασαφήσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατατάξεως τῶν λυτῶν, ἀπαντῶμεν ὅτι, θὰ δημοσιευθῶσι κατὰ σειρὰν 50 αἰνίγματα ποικίλα, ὧν πρῶτοι λύται θὰ θεωρηθῶσιν ἐφεξῆς οὐχὶ οἱ πρῶτοι ἀποστείλοντες τὰς λύσεις αὐτῶν, καθότι πολλοὶ ἀδικοῦνται ἕνεκα τῆς ἀποστάσεως, ἀλλ' ὅσοι θὰ λύσωσι τὰ πλείονα.

Ὁ πρῶτος λοιπὸν λύτης τῶν πλειόνων αἰνιγμάτων θὰ λάβῃ δῶρον ἓν βιβλίον χρυσόδετον. Ὁ δεύτερος ἕνα τόμον τῆς Φύσεως ἁπλοῦν. Ὁ τρίτος ἓν μυθιστόρημα.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΥ

Κυρίων καὶ Κυριῶν.

ΠΑΝΑΓ. Χ. ΦΟΦΩΛΗ

14, Στοᾶ Μελᾶ 14,

Γνωστοποιῶ τὸ σεβαστὸν κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ὅτι ἐν τῷ Κομμωτηρίῳ ἐκτελοῦνται κτενίσματα (ἱστορικὰ καὶ τῆς ἐποχῆς), διὰ τὰς ἐν αἰθούσῃ ὑποδοχὰς, χορούς, γάμους, ἐπισήμους ἑορτὰς, κτλ.

Κατασκευάζονται προσέτι περοῦκαι πρόσθετοι, καὶ περοῦκαι προσκεκολλημέναι (Toupés) δι' ἄνδρας, καὶ εἰκόνες διὰ τριχῶν κεφαλῆς.

Ὡσαύτως, ἐν τῷ Κομμωτηρίῳ μου κείρεται τις ἢ καὶ ξυρίζεται πεντάκις, προπληρόνων δρ. 2 καὶ εὑρίσκων μεγίστην καθαριότητα.

Ἰδιαιτέρα αἴθουσα διὰ τὴν κόμμωσιν τῶν Κυριῶν καὶ βαφὴν τῆς κόμης.

Τιμαὶ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ

Ν. Ε. ΠΑΝΑΓΟΥ ΚΑΙ Δ. ΦΟΥΣΑΡΑ

Ἐν Χαλκίδι.

Τὰ λαμπρότερα ποτά, ὡραιότερα καὶ γευστικώτερα, ἀμιλλόμενα πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ, κατασκευάζονται ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τούτῳ, ἔνθα γίνεται χρῆσις ὑλικῶν ἀγνοτάτων καὶ πρώτης ποιότητος.

Κονιάκ, μαστίχη, οὖζο, βανάνα, ἀγγέλικα, κτλ. οὐ μόνον προτιμῶνται ἐν Ἑλλάδι τῶν εὐρωπαϊκῶν, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ξένα πλοῖα σταθμεύοντα ἐν Ἑλλάδι προμηθεύονται ἤδη τοιαῦτα ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τούτου.

Ὅσοι δὲν τὰ ἐδοκίμασαν ἔτι, ἀναντιρρήτως ἀγνοοῦσι τὴν πρόοδον τῆς ἑλληνικῆς μας βιομηχανίας

Κόρη καλλίστη παρ' ἡμῖν οἰκογενείας, φέρουσα πτυχίον τοῦ Ἀρσακείου μὲ τὸν βαθμὸν «ἄριστα» καὶ γνωρίζουσα καλῶς τὴν ἀγγλικὴν καὶ τὸ κλειδοκύμβαλον, ζητεῖ παραδόσεις παρ' οἰκογενείαις ἢ τὴν πρόσληψίν της ἐν Παρθεναγωγείῳ. Συνιστῶμεν αὐτὴν θερμότατα, ἐσμὲν δὲ πεποισμένοι ὅτι οἱ ἔχοντες ἀνάγκην διδασκαλίσσης ἠθικῆς καὶ διὰ πολλῶν κεκοσμημένης ἀρετῶν, δὲν θέλουσι παρίδει τὴν ἀγγελίαν μας ταύτην. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ